

Etter liste

Deres ref.:
Vår ref.: 19/27427-9
Saksbehandler: Marie Thoresen
Dato: 20.09.2019

Endringer i forskriftsfestede kliniske læringsmål for leger i spesialisering del 1

Helsedirektoratet ønsker å informere om endringer i Spesialistforskriftens vedlegg 2, herunder forskriftsfestede kliniske læringsmål for leger i spesialisering (LIS) del 1, publisert i Lovdata 16.9.19. De nye kliniske læringsmålene for LIS del 1 trer i kraft 1. mars 2020.

Bakgrunn

Læringsmål for spesialistutdanningens del 1 ble vedtatt og forskriftsfestet av Helsedirektoratet i mars 2017. I etterkant mottok Helsedirektoratet innspill fra Legeforeningen med bemerkninger til form og innhold av disse læringsmålene. Det ble avholdt felles møte med berørte parter hvor man kom til enighet om et felles utkast til nye kliniske læringsmål for LIS del 1. I utkastet hadde man ryddet for upresise formuleringer, presisert kompetansenivå og tatt hensyn til mange av innspillene som hadde kommet inn.

Forslaget ble sendt på høring i mai 2018. Høringssvarene som Helsedirektoratet mottok gikk hovedsakelig i to retninger. De fleste ga støtte til høringsutkastet, med forslag til enklere justeringer og språklige endringer. Noen ønsket større endringer i formatet med færre og kortere læringsmål. Etter en samlet vurdering av alle høringsinnspillene, og oppfølging i form av møter med berørte parter, har Helsedirektoratet utformet reviderte kliniske læringsmål for LIS del 1 i tråd med flertallets innspill. Mer radikale endringer av format og innhold av læringsmålene vil eventuelt bli foretatt ved neste større revisjon av læringsmålene for både del 1 og del 2/3.

Sentrale endringer i kliniske læringsmål for LIS1

Reviderte kliniske læringsmål for spesialistutdanningens del 1 teller 101 læringsmål. Dette innebærer ingen endring i antallet fra allerede forskriftsfestede læringsmål. Læringsmålene har fått ny benevnelse DEL1-xxx.

Læringsmålene i spesialisthelsetjenesten for psykiatri er ikke endret, annet enn korrektur av skrivefeil. Disse læringsmålene har imidlertid fått nye nummer da rekkefølge og antall læringsmål i foregående deler (indremedisin og kirurgi) er endret. Felles kompetansemål (FKM) er ikke revidert eller endret, og har fortsatt samme benevnelse/nummer.

Organisering av læringsmål:

De kliniske læringsmålene for LIS del 1 var tidligere delt inn i temaområder som korresponderte med en rekke spesialiteter. I de reviderte kliniske læringsmålene er denne underkapittelinnvidlingen fjernet og erstattet med følgende temaoverskrifter:

Helsedirektoratet

Avdeling retningslinjer og fagutvikling

Marie Thoresen, tlf.:

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20

Faks: 24 16 30 01 • Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

- Spesialisthelsetjenesten – spesialitetsnøytrale læringsmål
- Spesialisthelsetjenesten – indremedisin
- Spesialisthelsetjenesten – kirurgi
- Spesialisthelsetjenesten – psykiatri
- Kommunehelsetjenesten

Endring i form og innhold:

- Begrepet "klinisk beslutningsprosess" er tatt ut av læringsmålene til fordel for mer presise og detaljerte læringsmål. I forbindelse med at klinisk beslutningsprosess er løst opp er enkelte deler av innholdet i dette begrepet gjort om til ulike læringsmål med ulike kompetansenivå. Det vil for eksempel si at opptak av sykehistorie og klinisk undersøkelse skal, etter endt del 1, kunne gjøres selvstendig, men kravet til avansert pasientbehandling er at det skal kunne gjøres under supervisjon.
- Informasjon, som tidligere lå i utdypende tekst, er i stor grad tatt inn i læringsmålene. Utdypende tekst er nå kun brukt i et fåtall av tilfeller som presisering av innholdet i læringsmålet.
- Noen læringsmål er flyttet fra temaområdet "spesialisthelsetjenesten – indremedisin" til delen som omhandler spesialitetsnøytrale læringsmål, da innholdet i læringsmålene er relevante for flere spesialiteter i spesialisthelsetjenesten.
- Læringsmålene har gjennomgått språkvask.
- Riktig og hensiktsmessig kompetansenivå for hvert læringsmål er revidert og rett ordbruk er sikret.

Faglige endringer:

I forbindelse med revisjonen er det gjort endringer som kan ha faglig konsekvens for LIS. Det dreier seg om endringer slik som nytt læringsmål, presisering av faglig innhold i et læringsmål, økt kompetansenivå på kunnskap eller tillegg av praktisk ferdighet i et læringsmål.

De nye kliniske læringsmålene for LIS del 1 oversendes som vedlegg til dette dokumentet. Vi har formulert endringskategorier og kommentert endringene i egen kolonne. Der hvor det er gjort flere endringer i samme læringsmål har vi klassifisert endringen etter høyeste endringskategori – altså den endringen som vi mener vil ha størst konsekvens.

Oppsummering av de viktigste faglige endringene:

Ny kompetanse som omhandler *vurdering av førerrett* for pasienter finnes i nye læringsmål DEL1-006 og -101.

Nye læringsmål i spesialisthelsetjenesten som *omhandler tilstander i gastrointestinal traktus/lever/galleveier* er DEL1-016 og -026.

Kompetanse om *pakkeforløp og kreftsykdommer* er tatt inn i spesialisthelsetjenesten i nytt læringsmål DEL1-014; og kompetanse om *screening av kreftsykdommer* er tatt inn som nytt læringsmål i kommunehelsetjenesten, DEL1-088.

Kompetanse som omhandler *fremmedlegeme i luftveier* er flyttet fra spesialisthelsetjenesten til kommunehelsetjenesten, DEL1-066.

Et nytt læringsmål i kommunehelsetjenesten som omhandler kompetanse innenfor *rus og avhengighet* er DEL1-094.

Læringsarenaer og læringsaktiviteter

De reviderte kliniske læringsmålene skal ikke gi behov for andre læringsarenaer enn de som er benyttet så langt. Samtidig er de reviderte kliniske læringsmålene ikke til hinder for at *flere* læringsarenaer ved sykehusene kan benyttes, for eksempel arenaer som går utover generell indremedisin og kirurgi. Endringene kan ha betydning for læringsaktivitetene som LIS er engasjert i. Imidlertid vurderer vi at endringene ikke er av dramatisk karakter og at helheten er bevart.

Tidsramme

De nye kliniske læringsmålene for LIS del 1 trer i kraft 1.3.2020. Dette vil gi tilstrekkelig tid til å få nye læringsmål inn i kompetanseportalen og ikke minst til å gjøre nødvendige endringer i utdanningsløpet for de LIS som skal følge de reviderte læringsmålene. Helsedirektoratet vil revidere utdanningsplanen for LIS1 i kommunehelsetjenesten, som vil bli lagt inn i kompetanseportalen. RHF/HF må revidere tilsvarende for sykehustjenesten. Helsedirektoratet vil lage en oversikt over anbefalte læringsaktiviteter for del 1 tilsvarende det som er gjort for del 2/3. Oversikten vil bli publisert på Helsedirektoratets nettsider.

Overgangsordning

Det er i forskriften tatt inn følgende overgangsbestemmelse:

- Lege i spesialisering (LIS) som har startet del 1 sykehustjenesten før ikrafttredelsen, kan fullføre sykehustjenesten etter læringsmålene da de startet tjenesten, men ikke lenger enn til 1. september 2021.
- LIS som starter del 1 kommunehelsetjenesten fra ikrafttredelsen, skal følge de nye læringsmålene i kommunehelsetjenestedelen. LIS som har startet tjeneste i kommunehelsetjenesten før ikrafttredelsen, kan fullføre etter læringsmålene da de startet tjenesten, men ikke lenger enn til 1. mars 2021.

Overgangsbestemmelsen er utarbeidet slik for å ta høyde for at LIS som har startet i gammel plan kan fullføre i denne. Dette gir forutsigbarhet for LIS og vil spare tid og arbeid for både LIS og leder/veileder som da slipper å konvertere fra gammel til ny plan. LIS som har påbegynt del 1 i sykehus 1.9.19 eller før, og som av ulike grunner er forsinket i del 1, vil også kunne fullføre sykehusdelen av sin utdanning i gammel plan inntil 1.9.21 da gammel plan vil være utgått og alle må over i ny plan. Vi har satt opphør av denne overgangsbestemmelsen til 1.9.21 for å ta hensyn til at alle skal kunne få gjennomføre inntil 1 års permisjon uten å måtte over i ny sykehusplan ved tilbakekomst. Dersom LIS og leder/veileder blir enige om overgang til ny plan allikevel er det selvfølgelig mulig.

De som skal starte i kommunedelen fra og med 1. mars 2020 vil få tildelt plan etter nye læringsmål. De som har startet i kommunedelen i gammel plan kan fullføre denne, men bare inntil 1.3.21 da gammel plan vil være utgått for kommunedelen. Også denne overgangsbestemmelsen vil gi mulighet for inntil 1 års permisjon for alle LIS uten å måtte skifte plan ved tilbakekomst.

Læringsmål for LIS1 anses oppnådd endelig når del 1 er fullført, evt. nye læringsmål som måtte komme til i del 1 vil da ikke måtte oppnås på nytt etter at del 1 er endelig godkjent.

Vennlig hilsen

Heidi Stien e.f.
Prosjektleder

Marie Thoresen
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

Mottakere:

Regionale helseforetak

Helseforetak

Regionale utdanningsentre

Alle landets kommuner

KS

Legeforeningen

Fylkesmennene

HOD (kopi)

Vennlig hilsen

Heidi Stien e.f.

Prosjektleder

Marie Thoresen

seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

REVIDERTE KLINISKE LÆRINGSMÅL LIS DEL 1 (vedtatt 280819)

LM ID	Nr	Tema/område	Korttekst	Læringsmål	Utdypende tekst	Endring	Endrings-kategori	Kommentar til endring/kategori
DEL1	001	Spesialisthelsetjenesten -Spesialitetsnøytrale læringsmål	Sykehistorie, klinisk undersøkelse og journalarbeid	Selvstendig kunne ta opp sykehistorie, foreta klinisk undersøkelse og føre opplysningene inn i pasientens journal.	Med sykehistorie menes også kartlegging av pasientens medikamentbruk; og i tillegg kartlegging av ernæringsstatus og risiko for feilernæring, når dette er indisert.	Nytt læringsmål	Nytt LM uten faglig konsekvens	Utleddet fra begrepet "klinisk beslutningsprosess". Dette begrepet var tidligere beskrevet i innledende tekst til læringsmålene.
DEL1	002	Spesialisthelsetjenesten -Spesialitetsnøytrale læringsmål	Differensialdiagnostikk og diagnosekodeverk	Selvstendig kunne vurdere tentativ diagnose og relevante differensialdiagnoser. Kunne ordinere relevante supplerende undersøkelser underveis i utredningen i samråd med mer erfarne kollegaer. Selvstendig kunne bruke gjeldende diagnosekodeverk.		Nytt læringsmål	Nytt LM uten faglig konsekvens	Utleddet fra begrepet "klinisk beslutningsprosess". Dette begrepet var tidligere beskrevet i innledende tekst til læringsmålene.
DEL1	003	Spesialisthelsetjenesten -Spesialitetsnøytrale læringsmål	Risiko, komplikasjoner og behandlingsoalternativer	Ha kunnskap om risiko og mulige komplikasjoner ved sykdom, utredning og behandling. Selvstendig kunne vurdere aktuelle behandlingsoalternativer og drøfte disse med spesialister og pasienten.		Nytt læringsmål	Nytt LM uten faglig konsekvens	Utleddet fra begrepet "klinisk beslutningsprosess". Dette begrepet var tidligere beskrevet i innledende tekst til læringsmålene.
DEL1	004	Spesialisthelsetjenesten -Spesialitetsnøytrale læringsmål	Primærbehandling og oppfølging	Selvstendig kunne starte primærbehandling der dette er indisert, samt under supervisjon kunne følge opp pasientens tilstand og effekt av behandlingen.	Med primærbehandling menes initial behandling, i samsvar med sykehusets rutiner, ved mottak/innleggelse av pasienter med vanlige medisinske og kirurgiske problemstillinger.	Nytt læringsmål	Nytt LM uten faglig konsekvens	Utleddet fra begrepet "klinisk beslutningsprosess". Dette begrepet var tidligere beskrevet i innledende tekst til læringsmålene.

DEL1	005	Spesialisthelsetjenesten -Spesialitetsnøytrale læringsmål	Planer ved kompliserte tilstander og pasientforløp	Under supervisjon kunne lage og journalføre en utrednings-, behandlings- og oppfølgingsplan ved kompliserte tilstander og pasientforløp, i samråd med pasient, erfarne kollegaer og andre fagpersoner.		Nytt læringsmål	Nytt LM uten faglig konsekvens	Utleidet fra begrepet "klinisk beslutningsprosess". Dette begrepet var tidligere beskrevet i innledende tekst til læringsmålene.
DEL1	006	Spesialisthelsetjenesten -Spesialitetsnøytrale læringsmål	Skjemaer, meldinger og registre	Selvstendig kunne utstede sykmeldinger, resepter og attester for pasienter i spesialisthelsetjenesten. Under supervisjon kunne vurdere førerrett for pasienter i spesialisthelsetjenesten. Ha kunnskap om skjemaer for meldepliktige sykdommer, herunder MSIS-meldinger, og innmelding til relevante registre.		Nytt læringsmål, erstatte LM-022, spesifisering av innholdet i LM-022	Nytt LM med faglig konsekvens	Utleidet fra LM-022. Vurdering av førerrett er nytt.
DEL1	007	Spesialisthelsetjenesten -Spesialitetsnøytrale læringsmål	Legearbeid ved dødsfall	Selvstendig kunne utføre legeundersøkelse ved dødsfall, konstatere død og fylle ut legeerklæring.		Nytt læringsmål, erstatte LM-028. Deler av LM-022 inkludert i LM	Slått sammen LM	LM-22 og LM-28.
DEL1	008	Spesialisthelsetjenesten -Spesialitetsnøytrale læringsmål	Undersøkelser med potensielle skadevirkninger	Under supervisjon kunne vurdere behov for undersøkelse som kan ha potensielle skadevirkninger, herunder stråling og bruk av kontrastmiddel.		Nytt læringsmål	Nytt LM med faglig konsekvens	Noe av teksten i tidligere innledning til forskriften, som beskrev begrepet "klinisk beslutningsprosess", er nå beskrevet med eget LM. I tillegg er noen undersøkelser som kan ha potensielle skadevirkninger presisert.
DEL1	009	Spesialisthelsetjenesten -Spesialitetsnøytrale læringsmål	Urinretensjon og kateterinnleggelse	Selvstendig kunne diagnostisere og behandle akutt urinretensjon og legge transuretralt kateter hos menn og kvinner. Ha god kunnskap om indikasjonene for suprapubisk kateter.		Nytt læringsmål, erstatte LM-35, presisering av prosedyren	Endret kompetansenivå	Økt kunnskap om indikasjon for suprapubisk kateter.

DEL1	010	Spesialisthelsetjenesten -Spesialitetsnøytrale læringsmål	Ventrikkelsonde	Selvstendig kunne legge ned ventrikkelsonde ved indikasjon.		Uendret innhold, språklig justering, LM-34	Språklig endring	
DEL1	011	Spesialisthelsetjenesten -Spesialitetsnøytrale læringsmål	Prøvetaking mikrobiologi	Beherske prøvetaking for mikrobiologisk undersøkelse.		Uendret innhold, språklig justering, LM-37	Språklig endring	
DEL1	012	Spesialisthelsetjenesten -Spesialitetsnøytrale læringsmål	Blodprøver, venekanyler og injeksjoner	Selvstendig kunne ta blodprøver fra vene og arterie, sette inn venekanyler, samt foreta subkutan, intramuskulær og intravenøs injeksjon av legemidler.		Nytt læringsmål. Deler av læringsmålet er LM 36	Nytt LM med faglig konsekvens	Lagt til praktisk kompetanse som omhandler injeksjoner.
DEL1	013	Spesialisthelsetjenesten -Spesialitetsnøytrale læringsmål	Undersøkelse og vurdering av smertetilstander	Under supervisjon kunne undersøke og vurdere pasienter med uavklarte smertetilstander.		Nytt læringsmål, erstatte LM-20	Nytt LM uten faglig konsekvens	Utledet fra begrepet "klinisk beslutningsprosess". I originale LM var smertetilstandene omtalt som "akutte og uspesifikke".
DEL1	014	Spesialisthelsetjenesten -Spesialitetsnøytrale læringsmål	Mistanke om kreftsykdom, pakkeforløp og kreftmeldinger	Under supervisjon kunne undersøke og vurdere pasienter med mistenkt kreftsykdom. Ha kunnskap om pakkeforløp og kreftmeldinger.		Nytt læringsmål, utledet fra LM-74. Flyttet fra kommunehelsetjenesten til spesialisthelsetjenesten.	Nytt LM med faglig konsekvens	Utledet fra tidligere LM- 074 i kommunehelsetjenesten.
DEL1	015	Spesialisthelsetjenesten -Spesialitetsnøytrale læringsmål	Vurdering av hastegrad og triage	Ha kunnskap om og under supervisjon kunne delta i vurdering av hastegrad, herunder anvendelse av triageringssystem.		Språklig presisering av LM 38	Språklig endring	
DEL1	016	Spesialisthelsetjenesten -Spesialitetsnøytrale læringsmål	Blødningstilstander fra øvre og nedre gastrointestinal traktus	Ha kunnskap om diagnostikk og behandling ved blødningstilstander fra øvre og nedre gastrointestinal traktus, herunder hematemese, melena, rektalblødning, hemorroider og okkult blod i avføring. Selvstendig kunne vurdere alvorlighetsgrad og foreta initial utredning og behandling av disse tilstandene.		Nytt læringsmål	Nytt LM med faglig konsekvens	Utledet av begrepet "klinisk beslutningsprosess". Utledning fra LM-013. Tillegg av kompetanse som omhandler blødningstilstander fra GI-traktus

DEL1	017	Spesialisthelsetjenesten -Spesialitetsnøytrale læringsmål	Sjokk: Årsaker og tiltak	Ha god kunnskap om og selvstendig kunne gjenkjenne pasienter med sjokk. Ha kunnskap om sannsynlig årsak til hypovolemt sjokk, kardiogent sjokk, anafylaktisk sjokk, septisk sjokk og nevrogen sjokk basert på sykehistorie og klinisk undersøkelse. Under supervisjon kunne iverksette livreddende strakstiltak ved sjokkutvikling basert på sannsynlig årsak.		Nytt læringsmål, erstatter deler LM-03	Nytt LM med faglig konsekvens	Utleidet fra begrepet "klinisk beslutningsprosess". Tatt inn utdypende tekst i LM.
DEL1	018	Spesialisthelsetjenesten - Spesialitetsnøytrale læringsmål	Somatisk sykdom hos pasienter med psykiske lidelser	Ha kunnskap om særskilte behov og diagnostiske utfordringer ved somatisk sykdom hos pasienter med psykiske lidelser.		Nytt læringsmål, erstatter LM-18. Flyttet fra indremedisin.	Nytt LM med faglig konsekvens	Utleidet fra begrepet "klinisk beslutningsprosess". Tillegg av kunnskap om særskilte behov og utfordringer. Flyttet fra indremedisin til spesialitetsnøytrale læringsmål.
DEL1	019	Spesialisthelsetjenesten -Spesialitetsnøytrale læringsmål	Psykiske lidelser hos pasienter med somatiske sykdommer	Under supervisjon kunne diagnostisere, vurdere og eventuelt starte tiltak/behandling av pasienter med psykiske lidelser i somatiske sykehus, herunder depresjon, psykose, angst, forvirringstilstander, agitasjon og utagering, risiko for selvmord/selvskade, intoksikasjoner og rus.		Nytt læringsmål, erstatter LM-19. Flyttet fra indremedisin.	Nytt LM uten faglig konsekvens	Utleidet fra begrepet "klinisk beslutningsprosess". Flyttet fra indremedisin til spesialitetsnøytrale læringsmål.
DEL1	020	Spesialisthelsetjenesten - Indremedisin	Livreddende behandling og AHLR	Selvstendig kunne vurdere indikasjonen for og starte livreddende behandling, inkludert AHLR, ved hjerte- og respirasjonsstans, anafylaksi, sirkulatorisk kollaps, og livstruende forgiftninger.		Nytt læringsmål, erstatter LM-07, 29 og 30, justert innhold	Slått sammen LM	LM-007, LM-029, LM-030

DEL1	021	Spesialisthelsetjenesten - Indremedisin	Akutte brystmerter	Selvstendig kunne undersøke og vurdere pasienter med akutte brystmerter, herunder forårsaket av akutt koronarsyndrom (akutt hjerteinfarkt og ustabil angina pectoris), lungeemboli og hjerterytmeforstyrrelser. Selvstendig kunne starte akuttbehandling av disse sykdommene og gjennomføre videre behandling under supervisjon. Ha god kunnskap om andre differensialdiagnoser, herunder pneumothorax, aortadisseksjon, hjertetamponade, pleuritt, perikarditt og akutt gastrointestinal sykdom.	Vurderingen inkluderer taking og tolking av EKG og arteriell blodgass samt kunnskap om indikasjoner for ulike billeddiagnostiske undersøkelser.	Nytt læringsmål, erstatter LM-08	Nytt LM uten faglig konsekvens	Originalt LM-08 har blitt delt i to, ett som omhandler akutte brystmerter og ett som omhandler akutt dyspnoe. Utledet fra begrepet "klinisk beslutningsprosess". Ny utdypende tekst.
DEL1	022	Spesialisthelsetjenesten - Indremedisin	Akutt dyspnoe	Selvstendig kunne undersøke og vurdere pasienter med akutt dyspnoe, herunder forårsaket av astma, forverring av KOLS, lungeemboli, pneumoni, akutt koronarsyndrom, hjertesvikt og hjerterytmeforstyrrelse. Selvstendig kunne starte akuttbehandling av disse sykdommene og gjennomføre videre behandling under supervisjon. Ha god kunnskap om andre differensialdiagnoser, herunder pneumothorax og pleuravæske.	Vurderingen inkluderer taking og tolking av EKG og arteriell blodgass, kunnskap om indikasjoner for ulike billeddiagnostiske undersøkelser og kjenne til indikasjon for ventilasjonsstøtte.	Nytt læringsmål, erstatter LM-08	Nytt LM uten faglig konsekvens	Originalt LM-08 har blitt delt i to, ett som omhandler akutte brystmerter og ett som omhandler akutt dyspnoe. Utledet fra begrepet "klinisk beslutningsprosess". Ny utdypende tekst.
DEL1	023	Spesialisthelsetjenesten - Indremedisin	Infeksjonstilstander	Ha kunnskap om symptombildet og selvstendig kunne undersøke pasienter med ulike infeksjonssykdommer. Selvstendig kunne vurdere alvorlighetsgrad ved akutte infeksjoner herunder pneumoni, sepsis, meningitt, gastroenteritter, UVI og bløtvevsinfeksjoner. Kunne utføre relevant diagnostikk og kunne ta stilling til indikasjon for antibiotikabehandling og eventuelt andre tiltak under supervisjon.		Nytt læringsmål, erstatter LM-10. Nytt innhold.	Nytt LM med faglig konsekvens	Utledet av begrepet "klinisk beslutningsprosess". Tillegg av vurdering av alvorlighetsgrad.

DEL1	024	Spesialisthelsetjenesten - Indremedisin	Vanlige infeksjoner og antibiotikabruk	Under supervisjon kunne vurdere hvilke vanlige infeksjoner som bør eller ikke bør behandles med antibiotika i henhold til Nasjonal faglig retningslinje for bruk av antibiotika i sykehus.		Språklig justering av LM-11	Språklig endring	
DEL1	025	Spesialisthelsetjenesten - Indremedisin	Akutte endokrinologiske tilstander	Ha kunnskap om, selvstendig kunne diagnostisere og under supervisjon behandle akutte endokrinologiske tilstander, herunder diabetisk ketoacidose og hypoglykemi. Ha kunnskap om andre akutte endokrinologiske tilstander som akutt binyrebarksvikt, thyreotoksisk krise, alvorlig hypotyreose og indikasjoner for henvisning til spesialist.		Nytt læringsmål, erstatter LM 06	Nytt LM med faglig konsekvens	Utleidet fra begrepet "klinisk beslutningsprosess". Utdypende tekst tatt inn i LM, lagt til kunnskap om binyrebarksvikt og henvisning til spesialist
DEL1	026	Spesialisthelsetjenesten - Indremedisin	Sykdommer i fordøyelsessystemet	Ha kunnskap om utredning og behandling av pasienter med inflammatoriske tarmsykdommer, leversvikt, galleveislidelser som håndteres ved medisinsk avdeling og ulcussykdom.	Se også læringsmål om akutt abdomen.	Nytt læringsmål	Nytt LM med faglig konsekvens	Nytt LM.
DEL1	027	Spesialisthelsetjenesten - Indremedisin	Akutt og kronisk nyresvikt	Ha kunnskap om diagnostikk og behandling ved akutt og kronisk nyresvikt.		Nytt læringsmål	Nytt LM med faglig konsekvens	Nytt LM.
DEL1	028	Spesialisthelsetjenesten - Indremedisin	Akutt svekket bevissthet og motorikk	Ha kunnskap om og selvstendig kunne bedømme bevissthetsnivå og gjøre innledende diagnostikk hos pasienter med akutt svekket bevissthet eller motorikk. Selvstendig kunne vurdere aktuelle differensialdiagnoser, herunder intoksikasjon, akutt hjerneslag, TIA, alvorlige infeksjonssykdommer, diabetisk koma, epileptisk anfall og hypotensjon. Kjenne til aktuelle behandlingsopplegg for nevnte tilstander.		Nytt læringsmål, erstatter LM-05	Nytt LM med faglig konsekvens	Utleidet fra begrepet "klinisk beslutningsprosess". LM-005 delt i to. Utdypende tekst tatt inn i LM, spesifisering av aktuelle tilstander. Intoksikasjoner er nytt.

DEL1	029	Spesialisthelsetjenesten - Kirurgi	Akutt abdomen	Selvstendig kunne ta opp sykehistorie og utføre klinisk undersøkelse av pasienter (barn og voksne) med akutt abdomen, vurdere differensialdiagnoser og stille tentativ diagnose. Ha kunnskap om utredning og behandling, og kunne foreslå videre oppfølging.	Under differensialdiagnostikk inngår for eksempel galleveissykdommer, pankreatitt, appendisitt, ileustilstander, brokk og akutte gynekologiske tilstander.	Nytt læringsmål, erstatter LM-13	Nytt LM uten faglig konsekvens	Utleidet fra begrepet "klinisk beslutningsprosess". Lagt til ny utdypende tekst.
DEL1	030	Spesialisthelsetjenesten - Kirurgi	Blod i avføring - undersøkelser og oppfølging	Selvstendig kunne gjennomføre undersøkelse for blod i avføring og utføre anoskopi. Under supervisjon kunne utføre rektoskopi. Under supervisjon kunne vurdere alvorlighetsgrad og indikasjon for videre oppfølging.		Nytt læringsmål, erstatter LM-33	Endret kompetansenivå	Økt kompetansenivå for anoskopiproedyren.
DEL1	031	Spesialisthelsetjenesten - Kirurgi	Pneumotoraks	Kjenne til diagnostikk og behandling av pasienter med pneumotoraks.		Uendret, LM-09	Uendret	
DEL1	032	Spesialisthelsetjenesten - Kirurgi	Perifer karsykdom	Kunne gjøre en selvstendig klinisk vurdering av pasienter med perifer karsykdom, herunder kunne utføre Dopplerundersøkelse og måle ankel-arm-indeks.		Nytt læringsmål, erstatter LM-12	Nytt LM uten faglig konsekvens	Tidligere utdypende tekst for LM-12 erstatter læringsmålet. Utleidet fra begrepet "klinisk beslutningsprosess".
DEL1	033	Spesialisthelsetjenesten - Kirurgi	Hemostase ved ytre blødning	Ha god kunnskap om behandlingsprinsippene for hemostase ved ytre blødning. Selvstendig kunne utføre hemostase med kompresjon der dette er indisert.		Nytt læringsmål, erstatter LM-15	Nytt LM med faglig konsekvens	Tillegg av praktisk kompetanse og økt kompetansenivå for kunnskap om hemostase.
DEL1	034	Spesialisthelsetjenesten - Kirurgi	Lokalanestesi og ledningsanestesi	Selvstendig kunne bruke lokalanestesi i slimhinne og hud, samt kunne gjøre enkel ledningsanestesi.		Uendret, LM-24	Uendret	
DEL1	035	Spesialisthelsetjenesten - Kirurgi	Revisjon av sår og suturering av hud	Selvstendig kunne utføre revisjon av enkle sår og suturering av hud.		Uendret, LM 27	Uendret	

DEL1	036	Spesialisthelsetjenesten - Kirurgi	Behandling av overfladiske abscesser	Ha kunnskap om prinsippene for behandling av overfladiske abscesser, og under supervisjon kunne utføre incisjon og drenering av disse.		Nytt læringsmål, erstatter LM-26	Endret kompetansenivå	Kunnskapsdelen er endret fra "kjenne til" til "ha kunnskap om".
DEL1	037	Spesialisthelsetjenesten - Kirurgi	Fjerning av lesjoner i hud og underhud	Selvstendig kunne fjerne enkle lesjoner i hud og underhud.	For eksempel lipomer, ateromer og nevi.	Språklig presisering, erstatter LM-25	Språklig endring	Begrepet "overfladiske svulster" er byttet ut med "enkle lesjoner". Eksempler er lagt til i utdypende tekst.
DEL1	038	Spesialisthelsetjenesten - Kirurgi	Undersøkelse, førstehjelp og utredning av ekstremitetsskader	Selvstendig kunne undersøke pasienter med ekstremitetsskader, herunder enkle brudd, sene-/muskelruptur, luksasjoner og forstuvninger, og iverksette nødvendig førstehjelp. Selvstendig kunne vurdere behov for videre utredning, rekvirere riktig undersøkelse ved hjelp av billeddiagnostikk. Under supervisjon kunne håndtere og følge opp kompliserte skader eller usikre funn.		Nytt læringsmål, utledet fra LM-14	Nytt LM uten faglig konsekvens	Utledet fra begrepet "klinisk beslutningsprosess" i LM14.
DEL1	039	Spesialisthelsetjenesten - Kirurgi	Behandling av kontusjons- og bruddskader	Selvstendig kunne utføre behandling av enkle, ukompliserte kontusjons- og bruddskader, herunder anleggelse av gipslaske og sirkulær gips.		Nytt læringsmål, utledet fra LM-14	Nytt LM uten faglig konsekvens	Utledet fra begrepet "klinisk beslutningsprosess" i LM14.
DEL1	040	Spesialisthelsetjenesten - Kirurgi	Oppfølging og kontroll av ekstremitetsskader	Under supervisjon kunne utføre kontrollundersøkelser av pasienter med ekstremitetsskader. Ha kunnskap om forventede funn ved normale forløp og kunne gjenkjenne komplikasjoner.		Nytt læringsmål, utledet fra LM-14	Nytt LM med faglig konsekvens	Nytt LM.

DEL1	041	Spesialisthelsetjenesten - Kirurgi	Hodeskader	Selvstendig kunne ta opp en relevant sykehistorie og utføre klinisk undersøkelse ved hodeskader, og ut fra dette kunne vurdere alvorlighetsgrad og hastegrad. Under supervisjon kunne vurdere behov for videre utredning og behandling ved hodeskader.		Nytt læringsmål, utledet fra LM-05	Nytt LM uten faglig konsekvens	Utledet fra begrepet "klinisk beslutningsprosess". Læringsmål LM-005 delt i to.
DEL1	042	Spesialisthelsetjenesten - Kirurgi	Brannskader	Selvstendig kunne vurdere omfang og alvorlighetsgrad av brannskader. Ha god kunnskap om behandlingsprinsipper for førstehjelp ved ukompliserte brannskader. Ha kjennskap til akuttbehandling og indikasjon for videre henvisning ved alvorlige brannskader.		Nytt læringsmål, erstatter LM-04	Nytt LM med faglig konsekvens	Tillegg av vurdering av omfang og alvorlighetsgrad. Lavere kompetansenivå for behandlingsprinsipper.
DEL1	043	Spesialisthelsetjenesten - Kirurgi	Traumer og ABCDE	Ha kjennskap til systematisk undersøkelse av traumepasienter gjennom ABCDE-prinsippet.		Språklig presisering, erstatter LM-21	Språklig endring	Presisering av behandlingsprinsipp.
DEL1	044	Spesialisthelsetjenesten - Kirurgi	Vurdering av komorbiditet og operabilitet	Under supervisjon kunne vurdere pasienters komorbiditet og operabilitet.		Nytt læringsmål	Nytt LM med faglig konsekvens	Nytt LM.
DEL1	045	Spesialisthelsetjenesten - Kirurgi	Assistering ved operasjon, kjenne til anestesirutiner og nedleggelse av endotrakeal tube	Ha kjennskap til vanlige rutiner og prosedyrer på operasjonsstuen og under supervisjon kunne assistere ved operasjon. Ha kjennskap til vanlige rutiner og prosedyrer i anestesi. Kjenne til prinsippene for nedleggelse av endotrakeal tube.		Nytt læringsmål, erstatter LM 23 og 31	Slått sammen LM	LM-23 og LM-31

DEL1	046	Spesialisthelsetjenesten - Psykiatri	Psykiatrisk sykehistorie og undersøkelse	Selvstendig kunne elementene i og kunne ta opp en psykiatrisk sykehistorie, samt kunne gjøre en psykiatrisk undersøkelse.	Teoretisk opplæring på arbeidsplassen for innføring i lokale rutiner. Gjennomføre innkomst- /åpningssamtale og dokumentere dette i journal. Gjennomlesing av journaler av psykiater/erfaren LIS og evt. psykologspesialist ved avdelingen. Tilbakemelding gis løpende gjennom arbeidet, men også i veiledningstimer hvor en kan fordype seg i enkelte aspekter. Bør først vurderes etter minst 10 journaler.	Uendret, LM-39. Språklig endring i utdypende tekst.	Endring i utdypende tekst	Språklig endring i utdypende tekst.
------	-----	---	---	--	---	---	------------------------------	--

DEL1	047	Spesialisthelsetjenesten - Psykiatri	Grunnleggende psykiatrisk vurdering	Kunne gjøre en grunnleggende psykiatrisk vurdering under supervisjon.	Basert på psykiatrisk sykehistorie og undersøkelse gjennom innkomst- /åpningssamtale, gjøres diagnostiske overveielser med tentativ(e) diagnose(r) og differensialdiagnosti- ske vurderinger, vurdering av selvmords- og voldsrisiko, samt vurdering av evt. akutte somatiske tilstander, også inkludert rusrelaterte tilstander. Dette dokumenteres i journal. Gjennomgang av journaler av psykiater/erfaren LIS, evt. psykologspesialist. Bør først vurderes etter minst 10 journaler.	Uendret, LM-40.	Uendret	
------	-----	---	--	---	---	-----------------	---------	--

DEL1	048	Spesialisthelsetjenesten - Psykiatri	Behandlingsplan	Kunne utarbeide en behandlingsplan under supervisjon.	I samarbeid med pasienten, arbeidsplassens øvrige ansatte og helst pårørende, kunne utarbeide behandlingsplan som strekker seg over noe tid (fra en uke til et par uker), og faglig overordnet eller veileder gir tilbakemelding og innspill til planen. Behandlingsplanen drøftes i det løpende arbeidet med faglig overordnet, og veileder vurderer kvaliteten i samarbeid med faglig ansvarlig ved arbeidsplassen.	Uendret, LM-41	Uendret	
------	-----	---	-----------------	--	---	----------------	---------	--

DEL1	049	Spesialisthelsetjenesten - Psykiatri	Psykiatrisk diagnosekodeverk og psykiatriske graderingsskalaer	Kjenne til og kunne bruke psykiatrisk diagnosekodeverk og enkelte psykiatriske graderingsskalaer under supervisjon.	Opplæring på arbeidsplassen etter lokale rutiner, enten individuell lesing, e- læringskurs eller kurs i gruppe/forelesning. Gjennom løpende arbeid, anvende diagnostiske kriterier i gjeldende versjon av diagnosekodeverket ICD, gradere symptomtrykk ved hjelp av verktøy som MADRS. Gjennom løpende arbeid, vinne kunnskap om at det finnes strukturerte diagnostiske verktøy. Veileder vurderer gjennom daglig arbeid, inkludert journalnotater og veiledningssamtaler. Utskrivningsdiagnos er drøftet med faglig overordnet.	Uendret, LM 42. Språklig endring i utdypende tekst.	Endring i utdypende tekst	Språklig endring i utdypende tekst.
DEL1	050	Spesialisthelsetjenesten - Psykiatri	Psykotterapi	Kjenne til de viktigste psykotterapiformene - kognitiv terapi, psykodynamisk terapi, gruppeterapi - og deres vesentligste anvendelsesområder.		Uendret, LM-43	Uendret	

DEL1	051	Spesialisthelsetjenesten - Psykiatri	Diagnostikk og behandling av angst- /tvangslidelser	Kunne grunnleggende diagnostikk og behandling av angst- /tvangslidelser under supervisjon.	LIS skal under supervisjon kunne gjenkjenne kliniske karakteristika, ha kjennskap til differensialdiagnosti- ske overveielser jfr. gjeldende versjon av ICD. LIS skal ha kjennskap til relevante behandlingsretningsl- injer, ha kjennskap til relevant samtalebehandling og eksponeringsbehand- ling, herunder psykoedukasjon, støttesamtaler, kognitiv gruppebehandling, kurs i angstmestring. LIS skal ha kjennskap til relevant biologisk (medikamentell) behandling av angstlidelser herunder kjenne til indikasjon, effekt, bivirkninger og andre ulemper ved biologisk behandling.	Uendret, LM-44	Uendret	
------	-----	---	---	--	--	----------------	---------	--

DEL1	052	Spesialisthelsetjenesten - Psykiatri	Diagnostikk og behandling av kognitiv svikt	Kunne grunnleggende diagnostikk og behandling av kognitiv svikt under supervisjon.	LIS skal under supervisjon kunne gjenkjenne kliniske karakteristika, ha kjennskap til differensialdiagnosti ske overveielser jfr. gjeldende versjon av ICD. LIS skal ha kjennskap til relevante retningslinjer for utredning og behandling av kognitiv svikt.	Uendret, LM-45	Språklig endring	Feil i korttekst er rettet. Ingen endring i læringsmålet.
DEL1	053	Spesialisthelsetjenesten - Psykiatri	Diagnostikk og behandling av kriser og traumer	Kunne grunnleggende diagnostikk og behandling av kriser og traumer under supervisjon.	LIS skal under supervisjon kunne gjenkjenne kliniske karakteristika, ha kjennskap til relevante intervensjoner ved kriser og psykiske traumer. LIS skal ha kjennskap til relevante retningslinjer for håndtering av kriser og psykiske traumer samt kjennskap til hvordan samtale med tolk foregår.	Uendret, LM-46	Uendret	
DEL1	054	Spesialisthelsetjenesten - Psykiatri	Metabolske bivirkninger av antipsykotisk medisin	Ha kunnskap om metabolske bivirkninger av antipsykotisk medisin og viktigheten av å forebygge dette, og anvende denne kunnskapen på konkrete pasienter under supervisjon.	LIS skal kjenne til hvilke undersøkelser som skal gjøres for å monitorere utvikling av metabolsk syndrom og hvilke forebyggingsiltak som er aktuelle.	Uendret, LM-47	Uendret	

DEL1	055	Spesialisthelsetjenesten - Psykiatri	Diagnostikk og behandling av personlighetsforstyrrelser	Kunne grunnleggende diagnostikk og behandling av personlighetsforstyrrelser under supervisjon.	LIS skal under supervisjon kunne gjenkjenne kliniske karakteristika, ha kjennskap til differensialdiagnostiske overveielser jfr. gjeldende versjon av ICD. LIS skal ha kjennskap til relevante behandlingsretningslinjer og ha kjennskap til relevant samtalebehandling ved personlighetsforstyrrelser.	Uendret, LM-48	Uendret	
DEL1	056	Spesialisthelsetjenesten - Psykiatri	Diagnostikk og behandling av psykoser	Kjenne til grunnleggende diagnostikk og behandling av psykoser.	LIS skal under supervisjon kunne gjenkjenne kliniske karakteristika, ha kjennskap til differensialdiagnostiske overveielser jfr. gjeldende versjon av ICD. LIS skal ha kjennskap til relevante behandlingsretningslinjer for behandling av psykose og ha kjennskap til relevant medikamentell behandling. LIS skal ha kjennskap til relevant samtalebehandling ved psykose, herunder psykoedukasjon, støttesamtaler, kognitiv behandling	Uendret, LM-49	Uendret	

					og familiebehandling.			
DEL1	057	Spesialisthelsetjenesten - Psykiatri	Diagnostikk og behandling av rus- og avhengighetslidelser	Kunne grunnleggende diagnostikk og behandling av rus- og avhengighetslidelser under supervisjon.	LIS skal under supervisjon kunne gjenkjenne kliniske karakteristika, ha kjennskap til differensialdiagnostiske overveielser jfr. gjeldende versjon av ICD. LIS skal ha kjennskap til relevante behandlingsretningslinjer for behandling av rus- og avhengighetslidelser og kjennskap til relevant samtalebehandling ved rus- og avhengighetslidelser - motiverende intervju.	Uendret, LM-50	Uendret	

DEL1	058	Spesialisthelsetjenesten - Psykiatri	Somatiske helseutfordringer ved psykiske lidelser og rus- og avhengighetslidelser	Kunnskap om de vanligste somatiske helseutfordringer hos pasienter med psykiske lidelser og rus- og avhengighetslidelser under supervisjon.		Uendret, LM-51.	Uendret	
DEL1	059	Spesialisthelsetjenesten - Psykiatri	Økt dødelighet ved psykiske lidelser	Ha kunnskap om økt dødelighet og årsaker til dette hos pasienter med psykiske lidelser.	LIS skal ha kunnskap om metabolske bivirkninger av antipsykotisk medisin og viktigheten av å forebygge dette, og under veiledning kunne anvende denne kunnskapen på konkrete pasienter. LIS skal kjenne til hvilke undersøkelser som skal gjøres for å monitorere utvikling av metabolsk syndrom og aktuelle forebyggingstiltak. Bør anvende i praksis hos minst 2 pasienter.	Uendret, LM-52. Språklig endring i utdypende tekst.	Endring i utdypende tekst	Språklig endring i utdypende tekst.
DEL1	060	Spesialisthelsetjenesten - Psykiatri	Relevante livsstilsintervensjoner	Kjenne til relevante livsstilsintervensjoner (røykestopp, kosthold og fysisk aktivitet) tilpasset pasienter med psykiske lidelser.		Uendret, LM-53. Språklig korrektur.	Språklig endring	Korrigert rettskriving i LM.

DEL1	061	Spesialisthelsetjenesten - Psykiatri	Bipolaritet og unipolare depresjoner	Kunne grunnleggende diagnostikk og behandling av stemningslidelser (bipolaritet og unipolare depresjoner) under supervisjon.	LIS skal under supervisjon kunne gjenkjenne kliniske karakteristika ved stemningslidelser. LIS skal ha kjennskap til differensialdiagnosti ske overveielser jfr. gjeldende versjon av ICD, herunder differensialdiagnosti ske overveielser i forhold til bipolare og unipolare depresjoner. LIS skal ha kjennskap til relevante behandlingsretningsl injer. LIS skal ha kjennskap til relevant samtalebehandling ved stemningslidelser, herunder psykoedukasjon, støttesamtaler, kognitiv terapi og kurs i depresjonsmestring. LIS skal ha kjennskap til relevant biologisk behandling, herunder medikamentell behandling og ECT samt kjenne til indikasjon, effekt, bivirkninger og andre ulemper ved biologisk behandling.	Uendret, LM-54	Uendret	
------	-----	---	---	---	--	----------------	---------	--

DEL1	062	Kommunehelsetjenesten	Akuttmedisinske tilstander, beredskap og legevaktstjeneste	Under supervisjon kunne håndtere et bredt spekter av akuttmedisinske tilstander, og kunne inngå i kommunens legevaktstjeneste og akuttmedisinske beredskap.	Læringsmålet kan oppnås ved deltakelse i den ordinære legevaktstjenesten i kommunen.	Nytt læringsmål, erstatter LM-55	Nytt LM med faglig konsekvens	Tillegg av kompetanse på å vurdere akuttmedisinske tilstander.
DEL1	063	Kommunehelsetjenesten	Prosedyrer ved katastrofer og større ulykker, tverrprofesjonelle akuttmedisinske team	Kjenne til legevaktdistriktets prosedyrer ved katastrofer og større ulykker. Selvstendig kunne varsle og prioritere ved akuttmedisinske situasjoner. Selvstendig kunne samarbeide tverrprofesjonelt i akuttmedisinske team i kommunen, herunder kunne samhandle med øvrige ledd i den akuttmedisinske kjeden og andre nødetater.		Nytt læringsmål, erstatter LM-96, LM- 98 og LM-99	Slått sammen LM	LM-96, LM-98 og LM-99.
DEL1	064	Kommunehelsetjenesten	Basale og praktiske akuttmedisinske ferdigheter	Selvstendig kunne basale akuttmedisinske praktiske ferdigheter og prosedyrer og kjenne til når disse skal brukes.		Språklig justering LM-100	Språklig endring	
DEL1	065	Kommunehelsetjenesten	Akutte livstruende tilstander og ABCDE	Selvstendig kunne identifisere pasienter med akutte livstruende tilstander og kunne avdekke svikt i vitale funksjoner gjennom anvendelse av ABCDE prinsippet.		Språklig presisering av LM-101	Språklig endring	
DEL1	066	Kommunehelsetjenesten	Fremmedlegeme i luftveier og Heimlichs manøver	Selvstendig kunne gi førstehjelp ved fremmedlegeme i luftveier, herunder kunne utføre Heimlichs manøver.		Presisering av innhold LM-32, flyttet fra spesialisthelsetjenesten	Nytt LM med faglig konsekvens	Flyttet fra spesialisthelsetjenesten og presisering av praktisk prosedyre (Heimlichs manøver)
DEL1	067	Kommunehelsetjenesten	Kroniske hjerte- og karsykdommer	Under supervisjon kunne diagnostisere og behandle pasienter med kroniske hjerte- og karsykdommer, herunder høyt blodtrykk, atrieflimmer, hjertesvikt, klaffesykdom, ischemisk hjertesykdom.		Nytt læringsmål, erstatter LM-70	Nytt LM uten faglig konsekvens	Utleddet fra begrepet "klinisk beslutningsprosess", og deler av utdypende tekst er tatt inn i LM.

DEL1	068	Kommunehelsetjenesten	Astma og KOLS	Selvstendig kunne diagnostisere astma og KOLS ved hjelp av klinisk lungeundersøkelse og spirometri. Selvstendig kunne bedømme alvorlighetsgrad, starte behandling, gi livsstilsråd og råd om røykeslutt.		Nytt læringsmål, erstatter LM-75	Endret kompetansenivå	Utledet fra begrepet "klinisk beslutningsprosess". Økt kompetansenivå på LM.
DEL1	069	Kommunehelsetjenesten	Vanlige infeksjonstilstander	Selvstendig kunne diagnostisere og behandle vanlige infeksjoner i kommunehelsetjenesten.		Nytt læringsmål	Nytt LM med faglig konsekvens	Nytt LM.
DEL1	070	Kommunehelsetjenesten	Antibiotikabruk i primærhelsetjenesten	Selvstendig kunne vurdere hvilke vanlige infeksjoner som bør eller ikke bør behandles med antibiotika i henhold til Nasjonal faglig retningslinje for antibiotikabruk i primærhelsetjenesten.		Språklig presisering av LM-72, endring av kompetansenivå	Endret kompetansenivå	Økt kompetansenivå på LM.
DEL1	071	Kommunehelsetjenesten	Diabetes	Selvstendig kunne diagnostisere diabetes. Under supervisjon kunne behandle diabetes type 2 med livsstilsråd og medikamenter.		Nytt læringsmål, utledet fra LM-63	Nytt LM med faglig konsekvens	Utledet fra begrepet "klinisk beslutningsprosess". Økt kompetansenivå for diagnostisering av diabetes (tidligere omtalt i utdypende tekst som "under supervisjon"). Originalt LM-63 delt opp i to LM, ett som omhandler diabetes og ett som omhandler thyroideasykdommer.
DEL1	072	Kommunehelsetjenesten	Hypo- og hyperthyreose	Selvstendig kunne diagnostisere hypo-og hyperthyreose. Under supervisjon kunne starte opp behandling. Kjenne til indikasjonene for henvisning til spesialist.		Nytt læringsmål, erstatter LM63	Nytt LM uten faglig konsekvens	Utledet fra begrepet "klinisk beslutningsprosess". Originalt LM-63 delt opp i to LM, ett som omhandler diabetes og ett som omhandler thyroideasykdommer.

DEL1	073	Kommunehelsetjenesten	Akutte magesmerter	Selvstendig kunne vurdere akutte magesmerter med tanke på alvorlighetsgrad og behov for sykehusinnleggelse, og kunne starte behandling for tilstander som kan behandles i kommunehelsetjenesten.		Nytt læringsmål	Nytt LM med faglig konsekvens	Nytt LM.
DEL1	074	Kommunehelsetjenesten	Andre symptomer på sykdom i abdomen	Under supervisjon kunne utrede og behandle ulike abdominale symptomer, herunder sykdom i lever/galleveier.		Nytt læringsmål, erstatter LM-76	Nytt LM med faglig konsekvens	Nytt LM. Utledet av LM-076.
DEL1	075	Kommunehelsetjenesten	Nyresvikt og ulike symptomer fra urinveiene	Under supervisjon kunne utrede nyresvikt, hematuri og LUTS, og evt. starte behandling.		Nytt læringsmål, erstatter LM-80	Nytt LM uten faglig konsekvens	Utledet fra begrepet "klinisk beslutningsprosess". Presisering av tilstander.
DEL1	076	Kommunehelsetjenesten	Gynekologisk undersøkelse	Selvstendig kunne utføre gynekologisk undersøkelse, herunder utføre screening med celleprøve av livmorhalsen.		Erstatter LM-66. Endring av kompetansenivå.	Endret kompetansenivå	Økt kompetansenivå for celleprøve av livmorhalsen.
DEL1	077	Kommunehelsetjenesten	Prevensjonsmidler og relaterte praktiske prosedyrer	I samråd med pasienten finne egnet prevensjonsmiddel. Under supervisjon kunne sette inn spiral og/eller p-stav.		Nytt læringsmål, erstatter LM-67 og -68	Endret kompetansenivå	LM-67 og LM-68 slått sammen. Økt kompetansenivå på prosedyre.
DEL1	078	Kommunehelsetjenesten	Veiledning til kvinner i forbindelse med abortinngrep	Under supervisjon kunne gi råd og veiledning til kvinner i forbindelse med gjennomføring av abortinngrep.		Språklig presisering av LM-69	Språklig endring	
DEL1	079	Kommunehelsetjenesten	Svangerskapskontroll og helse råd til gravide	Under supervisjon kunne gjennomføre svangerskapskontroll, gi helse råd til gravide og bidra til å forebygge kompliserte fødsler.		Språklig presisering av LM-88	Språklig endring	
DEL1	080	Kommunehelsetjenesten	Håndtering av uventet oppstart av fødsel utenfor sykehus	Ha kunnskap om håndtering av uventet oppstart av fødsel utenfor sykehus.		Uendret, LM-89	Uendret	
DEL1	081	Kommunehelsetjenesten	Hodepine	Kjenne til de ulike hodepinetypene, årsaker til disse og under supervisjon kunne foreta kliniske undersøkelser knyttet til problemstillingen.		Uendret, LM-62	Uendret	

DEL1	082	Kommunehelsetjenesten	Nevrologiske sykdommer - undersøkelse, vurdering og henvisning	Selvstendig kunne foreta nevrologisk undersøkelse, og under supervisjon vurdere indikasjon for henvisning til utredning ved mistanke om nevrologiske sykdommer.		Språklig presisering LM-79	Språklig endring	
DEL1	083	Kommunehelsetjenesten	Degenerative leddlidelser, muskel- og skjelettlidelser, osteoporose	Under supervisjon kunne undersøke og behandle pasienter med revmatiske og degenerative leddlidelser, muskel-skjelettlidelser og osteoporose.		Nytt læringsmål, erstatter LM-77	Nytt LM med faglig konsekvens	Utleidet fra begrepet "klinisk beslutningsprosess". Presisering og tillegg av tilstander.
DEL1	084	Kommunehelsetjenesten	Hudsykdommer - diagnostikk, behandling, eksisjon og biopsi	Under supervisjon kunne diagnostisere og behandle de vanligste hudsykdommene og selvstendig kunne utføre eksisjon og ta biopsi.		Nytt læringsmål, erstatter LM-71 og -73	Nytt LM med faglig konsekvens	Slått sammen LM-71 og 73. Ny praktisk prosedyrekompetanse.
DEL1	085	Kommunehelsetjenesten	Øre-nese-hals	Under supervisjon kunne diagnostisere og behandle de vanligste sykdommer i øre-nese-hals-regionen.		Nytt læringsmål	Nytt LM med faglig konsekvens	Nytt LM.
DEL1	086	Kommunehelsetjenesten	Neseblødning og fremre tamponade	Kjenne behandlingsprinsipper for og selvstendig kunne utføre fremre tamponade ved neseblødning.		Nytt læringsmål, erstatter LM-94	Endret kompetansenivå	Økt kompetansenivå for tamponadeprosedyre.
DEL1	087	Kommunehelsetjenesten	Akutt øyesykdom	Under supervisjon kunne vurdere, diagnostisere og behandle akutt øyesykdom (rødt øye, fremmedlegeme og erosjoner).		Språklig presisering av LM-95	Språklig endring	
DEL1	088	Kommunehelsetjenesten	Screeningundersøkelser - brystkreft og livmorhalskreft	Ha kjennskap til screeningundersøkelser med henblikk på brystkreft og livmorhalskreft og utfordringer knyttet til screeningundersøkelser generelt.		Nytt læringsmål	Nytt LM med faglig konsekvens	Nytt LM.
DEL1	089	Kommunehelsetjenesten	Kreft - diagnostikk, pakkeforløp og oppfølging	Under supervisjon kunne igangsette tidlig diagnostikk av mistenkt kreftsykdom, henvise til «pakkeforløp for kreft», samt kunne følge opp pasienter med kreftsykdom.		Uendret, LM-74. Språklig endring.	Språklig endring	
DEL1	090	Kommunehelsetjenesten	Lindrende behandling	Ha kunnskap om og under supervisjon kunne gi lindrende behandling i livets siste fase.		Uendret, LM-91	Uendret	

DEL1	091	Kommunehelsetjenesten	Akutte og langvarige psykiske lidelser	Under supervisjon kunne diagnostisere og iverksette behandling ved akutte og langvarige psykiske lidelser, vurdere alvorlighetsgrad og behov for henvisning til spesialist.		Nytt læringsmål, erstatter LM-82	Nytt LM uten faglig konsekvens	Utledet fra begrepet "klinisk beslutningsprosess". Liste over tilstander er erstattet med begrepet "akutte og langvarige psykiske lidelser".
DEL1	092	Kommunehelsetjenesten	Vanlige psykiske plager og livsbelastninger	Selvstendig kunne følge opp pasienter med vanlige psykiske plager og livsbelastninger.		Nytt læringsmål, erstatter LM 85	Nytt LM med faglig konsekvens	Nytt LM.
DEL1	093	Kommunehelsetjenesten	Støttesamtaler ved krise	Selvstendig kunne gi støttesamtaler til pasienter i krise.		Uendret, LM 86	Uendret	
DEL1	094	Kommunehelsetjenesten	Rus- og avhengighetslidelser	Under supervisjon kunne avdekke og diagnostisere rus og avhengighet, og under supervisjon kunne følge opp pasienter med avhengighetslidelser. Selvstendig kunne forskrive vanedannende medikamenter på forsvarlig vis.		Nytt læringsmål, erstatter LM-83	Nytt LM med faglig konsekvens	Utledet fra LM-083. Deler av utdypende tekst tatt inn i LM.
DEL1	095	Kommunehelsetjenesten	Kognitiv svikt	Kjenne til prinsippene for utredning, behandling og omsorg ved kognitiv svikt.		Uendret, LM-84	Uendret	
DEL1	096	Kommunehelsetjenesten	Utvikling hos barn - normal og unormal	Under supervisjon kunne vurdere normal utvikling hos barn, starte utredning ved avvikende motorisk og kognitiv utvikling, vekstavvik, hjertebilyd, lyskebrokk og manglende testisdescens.		Nytt læringsmål, erstatter LM-56 og LM 59	Nytt LM med faglig konsekvens	Nytt LM. Utledet fra LM-056 og -059.
DEL1	097	Kommunehelsetjenesten	Vanlige barnesykdommer	Ha kunnskap om og under supervisjon kunne diagnostisere de vanligste sykdommer hos barn, iverksette behandling, evaluere effekt og håndtere komplikasjoner.		Nytt læringsmål, erstatter LM-58	Nytt LM uten faglig konsekvens	Utledet av begrepet "klinisk beslutningsprosess". Begrepet "akutte og kroniske sykdommer" er erstattet med "vanligste sykdommer".
DEL1	098	Kommunehelsetjenesten	Vanskjøtsel, mishandling og seksuelt misbruk av barn	Under supervisjon kunne vurdere tegn til vanskjøtsel, mishandling og seksuelt misbruk av barn.		Nytt læringsmål, erstatter LM-57	Språklig endring	
DEL1	099	Kommunehelsetjenesten	Aldersmedisin og alderspsykiatri	Ha kunnskap om og under supervisjon kunne behandle de		Uendret, LM-64	Uendret	

				vanligste aldersmedisinske og alderspsykiatriske tilstandene.				
DEL1	100	Kommunehelsetjenesten	Medikamentbruk hos eldre og legemiddelgjennomgang	Under supervisjon kunne sikre trygg medikamentbruk hos eldre, herunder kunne anvende metode for legemiddelgjennomgang.		Språklig presisering, LM-65	Språklig endring	
DEL1	101	Kommunehelsetjenesten	Skjemaer, meldinger og registre	Selvstendig kunne utstede sykmeldinger, resepter og attester for pasienter i kommunehelsetjenesten. Under supervisjon kunne vurdere førerrett for pasienter i kommunehelsetjenesten. Ha kunnskap om skjemaer for meldepliktige sykdommer, herunder MSIS-meldinger, og innmelding til relevante registre.		Nytt læringsmål. Identisk med LM 006 i spesialistnøytrale læringsmål. Skal godkjennes både i spesialisthelsetjenesten og i kommunehelsetjenesten.	Nytt LM med faglig konsekvens	Utleddet fra LM-022. Vurdering av førerrett er nytt.